

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 23.05.2024 r.

PARP ogłasza kolejny nabór w ramach „Ścieżki SMART”. Poznaj nowe wymagania i proces oceny

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) ogłosiła nabór wniosków do „Ścieżki SMART” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021–2027 (FENG). Działanie jest skierowane do przedsiębiorców z sektora mikro-, małych i średnich firm, zakłada wsparcie rozwoju działań badawczych i innowacyjnych polskich przedsiębiorstw. Wnioski będzie można składać od 27 czerwca do 24 października 2024 r.

W tym terminie odbędą się dwa równoległe nabory: dla pojedynczych MŚP (budżet: 2,1 mld zł) oraz nabór realizowany z myślą o projektach na rzecz dostępności (budżet: 0,222 mld zł).

Celem „Ścieżki SMART” jest rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez realizację prac B+R, wdrożenie innowacji, w powiązaniu z dostosowaniem działalności przedsiębiorstw do wyzwań Europejskiego Zielonego Ładu łączących się z cyfryzacją, rozwojem infrastruktury badawczej, internacjonalizacją działalności, a także wzrostem kompetencji kadr.

Działania badawczo-rozwojowe i innowacje obowiązkowym celem naboru

„Ścieżka SMART” to oferta skierowana do tych firm z sektora MŚP, które opierają swój rozwój na pracach badawczo-rozwojowych i innowacjach co najmniej na poziomie kraju. Program oferuje wsparcie realizacji projektów modułowych, czyli takich, gdzie przedsiębiorca wybiera co najmniej jeden z dwóch modułów obowiązkowych (prace badawczo-rozwojowe lub wdrożenie innowacji) oraz dowolną liczbę modułów fakultatywnych (cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw, internacjonalizacja, rozwój kompetencji, infrastruktura B+R).

– Modułowy charakter „Ścieżki SMART” pozwala na dostosowanie możliwości wsparcia do indywidualnych potrzeb każdego wnioskodawcy. Trzeba podkreślić, że jest to program wspierający polską innowacyjność. Dlatego **dofinansowanie dostaną jedynie innowacyjne projekty**, dotyczące opracowania lub wdrożenia rozwiązania innowacyjnego **co najmniej na skalę krajową**. Źródłem innowacji są prace badawczo-rozwojowe, których realizacja lub wdrożenie jest możliwe do sfinansowania w obligatoryjnych modułach naboru – mówi **Katarzyna Duber-Stachurska, prezes PARP**. – „Ścieżka SMART” to specjalistyczne działanie dla świadomych firm, które chcą przeprowadzać długoterminowe inwestycje rozwojowe, mają potencjał ekonomiczny oraz odpowiednie zasoby ludzkie do realizacji złożonych projektów. Dotychczasowa praktyka wskazuje, że **doświadczenie w realizacji projektów B+R**

zwiększa szanse na przygotowanie projektu zgodnego z wymaganiami działania „Ścieżka SMART”.

PARP zidentyfikowała potrzebę weryfikacji zasad oceny wniosków w programie. Wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz Instytucją Zarządzającą FENG przeprowadzono prace w tym zakresie, wynikiem czego są **nowe kryteria wyboru projektów**. Wprowadzono m. in. **ocenę dwuetapową, określono minimalną wartość kosztów kwalifikowalnych** w obligatoryjnych modułach – **3 mln zł**. Zmiany te zracjonalizują proces oceny i naboru wniosków. Naszym celem jest także optymalizacja czasu oceny, by przedsiębiorcy otrzymywali wyniki naboru w wyznaczonym terminie, zdecydowanie krótszym niż w dotychczasowej jednoetapowej formule – **dodaje prezes PARP**.

– Przy poprzednich naborach duża liczba wnioskodawców aplikowała, nie spełniając podstawowych kryteriów. 2/3 projektów nie dotyczyło prac B+R lub innowacji co najmniej na poziomie krajowym, a więc **nie wpisywało się w zakres „Ścieżki SMART”**. Równie często wnioskodawcy nie byli przygotowani finansowo do realizacji projektów – a zapewnienie środków finansowych na projekty o znacznej wartości jest niezbędne do ich realizacji i osiągnięcia celów danego projektu, a następnie programu. Częstym problemem w projektach było też niewłaściwe sformułowanie wskaźników, skonstruowanie budżetu, brak uzasadnienia wydatków, brak potencjału do realizacji prac badawczo-rozwojowych lub wdrożenia ich wyników – podkreśla **Izabela Wójtowicz, dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach, PARP**. – Na podstawie przeanalizowanych wniosków z poprzednich naborów, **zmieniły się kryteria wyboru projektów** w aktualnych naborach. Ich celem jest skoncentrowanie oceny na **wnioskach mających największy potencjał zgodności z zasadami „Ścieżki SMART”** i jej zracjonalizowanie. Ponadto wprowadzono zmiany mające charakter porządkowy i upraszczający. Mamy nadzieję, że zmiany te pozwolą lepiej zrozumieć zasady i priorytety konkursu, czego bezpośrednim efektem powinna być **wyższa jakość** składanych wniosków – **dodaje Izabela Wójtowicz**

W obecnych naborach obowiązywać będzie dwuetapowa forma oceny. W pierwszym etapie ocenę pozytywną otrzymają tylko takie projekty, które obejmują prace B+R dotyczące opracowania nowego produktu lub procesu innowacyjnego w skali kraju lub takie, które obejmują wdrożenie wyników prac B+R w postaci nowego produktu lub procesu innowacyjnego w skali kraju. Aby przejść pierwszy etap, każdy z modułów (B+R lub wdrożenie innowacji) musi być oceniony pozytywnie, na tym etapie nie ma możliwości usunięcia jednego z modułów. Pozostałe wymogi są oceniane w drugim etapie. Dzięki takiej formie wnioskodawcy szybciej otrzymają informację, czy ich projekt wpisuje się w założenia „Ścieżki SMART”. Firmy, które chcą tylko rozbudować swoje zaplecza produkcyjne, doposażyć się w odpowiedni sprzęt (nie realizując prac badawczych lub ich nie planując) – nie będą spełniać wymogów naboru.

Czym są innowacje i B+R?

W module B+R (jednym z dwóch modułów obligatoryjnych) wnioskodawca może uzyskać dofinansowanie do kosztów procesu badawczego – badań przemysłowych i prac rozwojowych (są to m.in. koszty wynagrodzeń personelu B+R, koszty aparatury i sprzętu, nabycia wartości niematerialnych i prawnych). Przedsiębiorca musi zaplanować przynajmniej prace rozwojowe. Efektem zaplanowanych prac B+R powinno być opracowanie możliwego do wdrożenia w działalności gospodarczej, innowacyjnego co najmniej na skalę kraju rozwiązania. Mamy tutaj na myśli nowy albo ulepszony produkt, tzn. wyrób lub usługę (innowację produktową) lub nowy albo ulepszony proces biznesowy dotyczący funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług (innowację w procesie biznesowym).

W module Wdrożenie innowacji (drugi z dwóch modułów obligatoryjnych) dofinansowanie obejmuje wdrożenie w przedsiębiorstwie wyników prac B+R, będących efektem wcześniejszych projektów wnioskodawcy lub przez niego zakupionych, albo będących efektem realizacji modułu B+R. W efekcie tego modułu musi nastąpić wdrożenie wyników prac B+R – na rynek musi zostać wdrożona innowacja produktowa lub procesowa co najmniej na poziomie krajowym. Wśród kosztów objętych wsparciem znajdują się m.in.: zakup gruntów lub nieruchomości zabudowanych, zakup środków trwałych innych niż nieruchomości, nabycie robót i materiałów budowlanych czy zakup wartości niematerialnych i prawnych.

Aby dobrze przygotować się do złożenia wniosku do „Ścieżki SMART” warto zrozumieć, czym są innowacje i działania badawczo-rozwojowe. Żeby innowacyjne pomysły mogły zostać wprowadzone do powszechnego użytku, niezbędne jest przeniesienie ich na płaszczyznę badań, wdrożeń i dalszej skalowalności. Działalność badawczo-rozwojowa to według unijnej definicji¹ praca twórcza podejmowana w sposób metodyczny, która ma przyczynić się do zwiększenia zasobów wiedzy oraz tworzenia nowych zastosowań dla istniejącej wiedzy. Musi być ona ukierunkowana na nowe odkrycia, opierać się na oryginalnych, nieoczywistych koncepcjach i hipotezach. Ponadto działalność B+R powinna być nieprzewidywalna (co do ostatecznego wyniku oraz kosztu), prowadzona w sposób zaplanowany (z określonym celem projektu B+R oraz źródłem finansowania), a także możliwa do przeniesienia lub odtworzenia.

Jako badania przemysłowe i prace rozwojowe rozumiemy badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe, o których mowa w art. 2 pkt 85 i 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, s. 1, z póź. zm.) (dalej w treści kryteriów: Rozporządzenie KE nr 651/2014):

- **badania przemysłowe** – oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług lub mające na celu wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług, w tym produktów,

procesów lub usług cyfrowych, w dowolnej dziedzinie, dowolnej branży lub dowolnym sektorze (w tym między innymi w branżach i technologiach cyfrowych, takich jak obliczenia superkomputerowe, technologie kwantowe, technologie blockchain, sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, duże zbiory danych i technologie związane z chmurą). Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

- **eksperymentalne prace rozwojowe** – oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, w tym produktów, procesów lub usług cyfrowych, w dowolnej dziedzinie, dowolnej branży lub dowolnym sektorze (w tym między innymi w branżach i technologiach cyfrowych, takich jak obliczenia superkomputerowe, technologie kwantowe, technologie blockchain, sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, duże zbiory danych i technologie związane z chmurą lub technologie przetwarzania brzegowego). Mogą one także obejmować np. czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów lub usług. Prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych lub okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Tworzenie oprogramowania może kwalifikować się do działalności B+R tylko, jeśli pociąga za sobą postęp nauki lub techniki prowadzący do zwiększenia zakresu wiedzy w tej dziedzinie. Celem musi być wyeliminowanie elementu naukowej lub technicznej niepewności w sposób metodyczny. Czynności rutynowe związane z oprogramowaniem nie mogą być uznane za prace badawczo-rozwojowe.

Przykłady czynności, które nie są pracami B+R:

- tworzenie aplikacji biznesowych i systemów informatycznych na podstawie znanych metod i istniejących narzędzi informatycznych,
- dodawanie funkcjonalności dla użytkownika w istniejących programach użytkowych,
- tworzenie stron internetowych lub oprogramowania z użyciem istniejących narzędzi,
- użycie standardowych metod kodowania, weryfikacji bezpieczeństwa i testowania integralności danych,
- dostosowywanie produktów do określonych zastosowań, o ile w ramach tego procesu nie jest uwzględniana wiedza, która przyczynia się do znaczącego ulepszenia wyjściowego oprogramowania,
- rutynowe usuwanie błędów z systemów i programów (debugowanie), o ile nie jest wykonywane jeszcze przed zakończeniem eksperymentalnych prac rozwojowych.

Jak przygotować wniosek?

W pierwszym naborze do „Ścieżki SMART” aż 87% wniosków otrzymało ocenę negatywną, a 86% z nich nie spełniło podstawowego kryterium „Projekt obejmuje moduł obligatoryjny”. 60% wnioskodawców nie miało wystarczającej zdolności do finansowej realizacji projektu. 57% wniosków nie spełniało zasad zrównoważonego rozwoju. Prawie 80% wniosków nie zawierało prawidłowo opisanych i sparametryzowanych cech lub funkcjonalności świadczących o innowacyjności produktu lub procesu w skali co najmniej krajowej. Produkty lub procesy nie zostały porównane do najlepszych rozwiązań w kraju lub w ogóle nie wykazano takich cech w sposób mierzalny i obiektywny. Działania opisane w module B+R nie stanowiły projektu badawczego lub prac badawczych, a jedynie rutynowe działania przedsiębiorstwa w celu ulepszania i usprawniania produktów lub procesów.

Aby zwiększyć szansę na otrzymanie pozytywnej oceny składanego wniosku, warto dobrze przygotować się do jego napisania. Przedsiębiorcy powinni skupić się na opracowaniu projektów zgodnie z założeniami i wymogami programu. Zaplanowane działania muszą spełniać definicję prac rozwojowych lub/i badań przemysłowych i nie mogą być rutynowymi działaniami usprawniającymi procesy technologiczne lub same produkty. Wniosek powinien zawierać szczegółowy opis problemu badawczego, który projekt ma rozwiązać, metody, założone rezultaty oraz ich wpływ na produkt lub proces – innowacyjne cechy produktu lub procesu muszą bezpośrednio wynikać z zaplanowanych prac badawczo-rozwojowych.

We wniosku należy zdefiniować i opisać mierzalne wartości (wskaźniki) cechy lub/i funkcjonalności, które wskazują na innowacyjność produktu lub procesu. Należy porównać je do najlepszych dostępnych na rynku produktów lub procesów, pamiętając, że wymagany poziom innowacyjności to poziom co najmniej kraju, który należy wykazać i udowodnić. Wnioskodawcy powinni także przygotować i uzasadnić listę wydatków związanych z realizacją projektu, opisując szczegółowo sposób szacowania każdego z zaplanowanych kosztów.

Sprawdź swój pomysł!

Zainteresowani uczestnictwem w naborze mogą skorzystać także z pomocy **doświadczonego doradcy dzięki bezpłatnej usłudze informacyjnej – STEP**. To instrument adresowany do tych, którzy mają kreatywne pomysły na projekty związane z badaniami, rozwojem nowych produktów, technologii lub ekspansją na nowe rynki, oferuje indywidualne wsparcie. Poprzez wypełnienie formularza na stronie www.step.gov.pl, przedsiębiorcy mogą opisać swój pomysł. W ciągu kilku dni eksperci oceniają jego zgodność z dostępną ofertą funduszy europejskich. Jeśli pomysł wpisuje się w program, przydzielony zostanie ekspert, który pomoże w identyfikacji źródeł finansowania z UE, wskaże konkretne nabory oraz wspomże w precyzyjnym określeniu celów i założeń projektu.

Więcej informacji o naborze znajduje się [na stronie działania „Ścieżka SMART”](#).

Więcej informacji o naborze [„Ścieżka SMART – nabór tematyczny Dostępność”](#).

Harmonogram naborów oraz szczegółowe informacje o planowanych naborach w 2024 r. można znaleźć na stronie [Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki](#).

ⁱ <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/76,pojecie.html>

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR